

Francesc Foguet: Per introduir el debat, voldríem reportar la reflexió que feia Francesc Codina i Valls, professor de la Facultat d'Educació de la Universitat de Vic, verdaguerista i poeta, en la lliçó inaugural del curs 2007-2008 d'aquesta institució. Codina hi alludia precisament al *Dictamen sobre la situació de la literatura catalana a l'ensenyament secundari*, que s'ha esmentat profusament, per concloure que la llengua tampoc no hi guanyava gens amb la marginació o l'expulsió de la literatura de les aules. La pregunta que es feia el doctor Codina és molt pertinent en aquest simposi: «És possible d'ensenyar llengua prescindint de la literatura?» La seva resposta —avalada per nombrosos estudis i assaigs— era diàfana: «la llengua hi surt perdent, perquè no es pot deixar de banda la tradició literària d'una llengua si es vol aprofundir en el seu coneixement i el seu domini expressiu».¹

L'escriptor Emili Teixidor coincidia, des de la literatura, en aquesta valoració en el seu assaig *La lectura i la vida* (2007), un al·legat excel·lent a favor del plaer de llegir, en què, entre altres perles, trobem afirmacions contundents com ara: «Els humans som animals de paraules, i l'aportació de paraules exactes, precises i genuïnes és el material amb què es construeixen les obres que llegim i escrivim. El llenguatge ens humanitza, i el llibre és l'altre nom del gran procés d'humanització d'aquests animals racionals que som».²

La ponència dels professors Aulet i Martí ha diagnosticat molt bé *els decalatges* —així, en plural— entre allò que diuen els papers oficials i allò que passa en la realitat a les aules dels instituts i de les universitats, i també ha suggerit unes propostes molt concretes d'actuació.

1. Francesc CODINA I VALLS, *Llengua, literatura i educació. Lliçó inaugural 2007-2008*, Vic, Universitat de Vic, 2007, p. 8.

2. Emili TEIXIDOR, *La lectura i la vida*, Barcelona, Columna, 2007, p. 61.

Al seu torn, la intervenció de Carbonell ha fet un balanç crític dels currículums oficials i dels llibres de text que s'hi adapten, i també ha articulat un conjunt de vies factibles sobre l'ensenyament de la llengua i literatura catalanes des de plantejaments nous, més adequats als estudiants d'avui.

Tenint en compte tot el que s'ha dit, voldríem formular només dues preguntes *transversals* per incentivar el debat. Primera: quin grau de responsabilitat creieu que tenim com a professors sobre l'incompliment del que diu la llei (per tant, d'una situació «illegal») o sobre les dificultats per acostar-nos millor als estudiants del segle XXI? Segona: és lícit anar *contra* el món, per dir-ho en paraules de Gregorio Luri, o és millor que contribuïm a construir-lo?³ Dit d'una altra manera, com podem passar de ser un reducte a convertir-nos en un reclusiu? Qui vol començar?

Jaume Aulet: Segurament, ens toca a nosaltres començar. Jo, d'això d'anar contra el món no contestaré res perquè no en tinc experiència. Pel que fa a la responsabilitat sobre l'incompliment de la llei, que és el que has plantejat primer, és cert que en els currículums, especialment a Secundària si no ho tinc mal entès, hi ha uns criteris molt ben fixats i uns continguts molt ben fixats que després ni les mateixes editorials no segueixen a l'hora d'elaborar els llibres de text. Les proves de selectivitat, entre altres coses, haurien de servir per vigilar, per estar atents a aquest problema i per intentar solucionar-lo. La irresponsabilitat, en bona mesura, ve, diria jo, de les persones que elaboren els exàmens d'accés a la Universitat, i crec que és fonamental tenir present, ho he dit abans en la meva intervenció, el contingut (el model) de la prova comuna de llengua i literatura catalanes a la selectivitat, que és la que ens permetria evitar alguns d'aquests problemes. Només ho plantejo.

Pere Martí: Volia comentar una cosa respecte a això que deies d'acostar-nos als estudiants, als alumnes. Penso que aquesta lliçó inaugural que has citat d'en Codina ens en dóna una clau que massa

3. Gregorio LURI, *L'escola contra el món: l'optimisme és possible*, Barcelona, La Campana, 2008.

sovint hem deixat de banda, que és el que ell anomena, si no recordo malament, perquè fa temps que me la vaig llegir, la literatura vivencial. Hem reduït massa també sovint la literatura a un estudi cronològic. Moltes vegades sembla que no sapiguem anar més enllà. I, de vegades, també unes pràctiques de comentari de text en les quals tenen molta més importància, no sé per què, la part retòrica que no pas la part pròpiament d'anàlisi del text. Anàlisi del text, no només del significat, sinó de tot allò que pot aportar l'alumne, que és el que veritablement el pot fer entusiasmar per un text. Aquesta literatura vivencial jo penso que és fonamental, que l'hauríem de recuperar sense deixar de banda l'altra part. No vol dir que no haguem de formar als alumnes també des d'un punt de vista retòric, perquè, lògicament, si un poema té una estructura molt clara i som capaços de fer-los veure aquella estructura, per què hi és i com es relaciona amb el contingut, entendran molt més bé aquell poema i, per tant, seran capaços també de relacionar-lo millor amb les seves vivències. Però no podem deixar aquestes vivències, allò que li aporta la literatura. Penso que és fonamental i lliga amb el que deies d'en Codina.

Anton Carbonell: Jo solament afegiria una qüestió que em sembla molt valorable i és que em fa l'efecte que els nostres alumnes demanen també que els donem aquest suport, diguem-ne lingüístic, per saber expressar-se, per aconseguir verbalitzar tot allò que pensen, tot allò que senten. Em fa l'efecte que hem d'aconseguir que, a la classe, la llengua d'ús no sigui, diguem-ne, un model estrany, molt allunyat de la realitat que els catalanoparlants, doncs, en aquests moments del segle XXI exercim. I, per altra banda, crec molt ferventment en la literatura com una eina que pot ajudar moltíssim, diguem-ne, a aproximar l'alumne a la nostra feina. En definitiva, els pot ajudar a veure que la capacitat d'expressió oral i escrita s'ha de valorar. És un aspecte que té importància, que els pot donar, diguem-ne, un futur; que, en definitiva, és una qüestió que no s'ha de menystenir, encara que hi hagi molts aspectes de la societat que ens envolta que vagin en contra d'això. Però em fa l'efecte que, a la fi, quan veus alumnes que han seguit tot el cicle formatiu fins arribar, doncs, al Batxillerat, veus que demanen que els donis aquesta capacitació, que els facis, diguem-ne, pròxima la

llengua, que puguin utilitzar-la amb solvència. I veuen també que la literatura, les lectures sobretot, les grans obres, els textos, han de connectar. Necessiten que connectin també amb el seu imaginari i que d'alguna manera, doncs, els permeti de trobar aquesta correspondència que els faci valorar tot allò que treballem a l'aula.

Públic 1: Voldria reivindicar la tercera hora de llengua i literatura catalanes. Crec que hem de fer autocrítica tots els presents perquè hem tingut una actitud passiva i ens hem quedat mirant la supressió del currículum del Batxillerat d'una hora per any; això no té nom. Excepte en una república bananera, no conec cap país en què els alumnes estudiïn més llengües estrangeres que la pròpia del país. Això és impresentable. A més a més, que no som un país normal, ho sabem fa molt de temps perquè, en lloc d'estar preocupats i esforçar-nos, per exemple, a trobar noves formes d'ensenyar, nous continguts, estem lluitant o mirant a veure si aconseguim salvar i sobreviure en aquest mar en què ens trobem. D'altra banda, mirem-nos una mica les persones que som aquí. Fa un moment ho comentava amb una companya d'institut: quantes persones de vint-i-tres, vint-i-quatre anys, llicenciats en Filologia Catalana, hi són presents? I estem tenint dificultats, fins i tot, perquè el nostre relleu generacional sigui aquí, acompanyant-nos avui, per exemple, i en un futur proper. Perquè, fins i tot, com sabeu, hi ha el perill que es tanquin facultats de filologia catalana. Jo crec que hauríem de ser més actius i lluitar més per allò que creiem. I, en aquest cas, torno a parlar de la tercera hora de la llengua i la literatura catalanes, perquè és amb el coneixement de la llengua i la literatura amb què una persona surt a la vida, és a dir, els nois i noies que jo tinc en un batxillerat científicotècnic, ara, el domini de la llengua i els coneixements literaris, tot i que la vida és un continu aprenentatge evidentment, sabem que no tindran potser el temps, ni les ganes moltes vegades, de continuar perfeccionant-la. Per tant, ha de ser de molta qualitat. I sabem que no ho és. Jo estic sincerament molt preocupat pel futur de la nostra llengua.

Francesc Foguet: Moltes gràcies. De fet, hi havia una proposta concreta en aquest sentit.

Pere Martí: Sí, a veure. Nosaltres, quan fèiem les propostes, el tema aquest, lògicament, l'hem tret perquè ens preocupa molt a tots. A títol personal, fins i tot volia fer una proposta que, quan en parlàvem amb en Jaume i amb en Francesc, no semblava que tingués sentit que fos a dintre del text publicat, però que em sembla que ara sí que m'atreveixo a fer.

En les reunions de selectivitat, de l'any passat sobretot, va sortir aquesta preocupació i aquesta indignació, però tothom ens en sentíem una mica impotents. El dia que es va fer, la Plataforma va organitzar l'acte en defensa de les tres hores de català a Òmnium Cultural. També tots vam mostrar la nostra preocupació. Van sortir algunes propostes, tant allà com en alguna de les reunions de selectivitat, que només que el Departament d'Educació recordés que existeix una cosa que se diuen expedients ho tallaria tot. Ara bé, hi ha una proposta molt assequible, que, a títol personal, sí que m'atreveixo a llançar. En aquests moments que aquí estem representats més de cent centres d'ensenyament, i a més a més hi ha professorat universitari, té sentit de plantejar-ho com a col·lectiu. És aquesta: que, mentre no hi hagi les tres hores de llengua i literatura al Batxillerat, ens neguéssim a corregir exàmens de selectivitat. Això sí que, com que és una cosa absolutament optativa, ningú no ens pot obligar a anar a corregir exàmens de selectivitat. Si ara, a partir de la setmana que ve, comencem a fer-ho córrer per internet, comencem a proposar-ho als departaments i fem una carta dient: el departament de l'Institut Maragall, de l'Institut Eugeni d'Ors, de l'Institut tal, ha acordat a la reunió ordinària, o a la reunió extraordinària, que cap dels membres del Departament de Català, cap dels membres del Departament de Castellà aquest any, i mentre no canviïn les circumstàncies, no anirem a corregir Selectivitat, em sembla que espantaria una mica. Seria potser una de les poques pressions i, a més a més, una mostra d'aquest desencís, d'aquest desànim... D'això que dèiem: que ens estan convertint l'assignatura en «una maria» a causa d'aquesta burocratització en què es va convertint cada vegada més el Departament. Jo penso que això podria ser útil i no ens costaria gaire. Algú dirà: «home és que a mi aquests diners que feia extres em servien perquè, en comptes d'anar de vacances a Andorra, pogués anar a París»; «doncs mira, per un any, vés a An-

dorra», jo diria. No sé, feu-ho córrer, penseu-ho, però penso que podria ser...

Això, lògicament, no és una proposta de la ponència perquè no té sentit que ho sigui, però és una iniciativa que em sembla que podria ser de les més efectives i útils; i sobretot si la féssim córrer per Internet. Però també hi convido els professors universitaris perquè, lògicament, hi ha una part del professorat que va a corregir que també és professor universitari. Penso que podria ser una cosa d'aquestes que podria, com a mínim, fer adonar del problema, perquè és que el Departament no se n'adona. Com que no diem gaire res, doncs, no surt a la premsa, que és el què molesta, doncs, no ho sé, jo penso que en resposta a això que deies podria ser útil.

Públic 2: Penso que, en aquesta proposta, que seria molt interessant, hi ha el recanvi organitzatiu, ràpid i contundent: els coordinadors de matèria han de proposar una prova, que es pugui contestar sí o no, i corregir-la per ordinador, punt. Se'ns han passejat.

Francesc Foguet: Carai, comencem a adoptar un llenguatge bèl·lic. Més paraules?

Josep Rossell: Formo part de la Plataforma en defensa del català al Batxillerat. Hem estat organitzant els actes de l'Òmnium. Us haig de dir que ens hem sentit força sols; poca gent, a part de les adhesions telemàtiques, ens ha donat suport i, finalment, el mes vinent farem una reunió al Col·legi, perquè ens ha donat suport i local per fer-la. Aleshores agrairíem a la gent que vulgui participar a tirar endavant actes com aquest, doncs que ho faci. Res més.

Francesc Foguet: Molt bé, gràcies. Més paraules, més opinions?

Públic 4: Jo voldria tornar al començament del debat. Evidentment, m'adhereixo a totes aquestes propostes i continuaré en aquesta línia proposada personalment. Però m'interessava molt tota aquella *parafèrnia*, tota aquella retòrica tan pedant de la competència comunicativa i tot allò, que, així com ens ho hem pres en sentit molt negatiu,

també ens ho podríem haver pres en sentit positiu i aprofitar per, d'una vegada, fer uns currículums diferents. Per què? Doncs, perquè resulta que als currículums reduïm hores, però hi torna a ser tot, amb menys hores. Aleshores, com pot ser que, amb menys hores, hi torni a ser tot? Jo ja fa molt de temps que no segueixo els currículums; o sigui, que estic en la il·legalitat que dieu vosaltres, perquè m'adapto una mica segons el grup. I hi ha vegades que tinc dos grups de segon de Batxillerat i amb un faig una cosa i amb l'altre en faig una altra, depenent una mica de què necessiten els alumnes realment.

Pel que fa a la literatura, evidentment, els nois d'avui dia gairebé no saben llegir sols. Almenys, jo estic en un institut del barri de les Corts, no estic en un institut molt perifèric. Tinc alumnes de tot; tinc alumnes que sí que saben llegir sols, però molts alumnes, *Mirall trencat*, si l'intenten llegir sols, doncs, es desesperen. Si el portes a classe i llegeix la professora o el professor, amb l'entonació deguda, fent veure les coses boniques literàriament del llenguatge de la Rodoreda, fent veure tots els valors, no únicament l'acció que és el que els interessa, les pel·lícules d'acció; llavors quan els dius: no, és que aquí l'acció no és tan important, l'acció si vols te la resumeixo en dos minuts. Quan vius una pàgina d'un llibre, dues pàgines, tres pàgines, els nois a vegades s'hi enganxen. No al cent per cent, evidentment. Però és que si els encarregues que llegeixin a casa, no s'hi enganxa ni un 1%. Només volia dir això.

Públic 5: Volia dir dues coses, i són molt diferents de les que acaben de dir. Una és que els professors també hem de ser sincers. Quan tenim l'examen de selectivitat que han de passar els nostres alumnes, ens agrada saber que la pregunta que fa referència al lèxic del no sé què valdrà mig puntet, i l'altre mig puntet serà per a la pregunta de fonètica, que anirà per a qui o anirà per allà. Això també cal que ho tinguem en compte, perquè som nosaltres mateixos els que ho volem així de clar. I ara en faig una mica de paròdia, no cal tant, però va per aquí.

La segona cosa és el tema de les dues hores. Perquè jo penso que hi ha una intenció més profunda amb això, i ara ja seré malpensada, i és aquest intent d'aigualir la llengua, perquè es fan dues hores de llengua catalana i dues hores de llengua castellana perquè, clar, ja es con-

sidera que hi ha unes estructures lingüístiques comunes. D'això no, en parlem, no sé per què. Que hi deuen ser, hi estic completament d'acord. Són llengües romàniques, tota la pesca. Però en definitiva tot el que iguala català i castellà és en detriment del català, i no cal que expliquem les raons sociolingüístiques, socials, etcètera del perquè. Llavors, jo crec que això també és un punt important que hem de tenir en compte perquè és, jo penso, a la base i al pensament de moltes de les decisions que es prenen des del Departament a l'hora de fer currículums, d'elaborar-ne les hores i tot això.

Francesc Foguet: Moltes gràcies. Més paraules? També podeu fer preguntes adreçades als membres de la taula o consideracions personals.

Públic 6: Bon dia. A mi m'agradaria fer algunes reflexions. La primera: jo crec que hauríem d'acceptar molt clarament que hi ha una desvalorització real de la literatura. I ho dic com a professor de literatura. Vull dir, que tot el que heu dit ho hem d'acceptar. Allò que s'ha dit d'anar contra el món, és cert. I probablement ens hi hem d'adaptar. Però, probablement, l'adaptació hauria de ser intel·ligent.

Personalment, crec que l'adaptació hauria d'anar per allò que apuntava el senyor Pere Martí de la vivencialitat. És a dir, hi ha un camí molt clar en la literatura que no treballem bé. I això també té molt a veure amb la Universitat i la formació que hem tingut nosaltres. Tenim una formació excessivament historicista, excessivament centrada en els comentaris de text. I em sembla que hi ha unes línies de treball que són positives. Jo ara recordo molt bé els treballs de la professora Glòria Bordons, per exemple, sobre una pàgina web molt concreta que es diu *Viu la poesia*, en què sempre hi ha una segona part que obliga a crear, que obliga a fer operacions que normalment no fem a les classes. Em sembla que és una línia que hauríem de treballar. La qüestió és una mica empipadora, perquè a mi em passa, per exemple, no sé vosaltres què en penseu, que t'has de reinventar el currículum i, com molt bé apuntava el professor Carbonell, ni t'hi ajuden els currículums ni t'hi ajuden gaire els llibres de text. I a mi la idea que em ronda pel cap i que em sembla molt interessant és que la literatura té un gran paper i no li sabem donar. Quan es diu que hi ha polítiques

fosques al darrere, en realitat penso que estem fent un esquema equivocat, que és l'esquema de la nostra joventut, quan anàvem contra, contra qui sigui, és igual.

El món ha canviat i això no va per aquí, em sembla. Crec que la reflexió hauria d'anar en el sentit que el valor de la literatura em sembla que l'hem de retrobar. I l'hem de retrobar, per exemple, si llegim Llull, per dir una cosa molt concreta; no l'hem de llegir en termes historicistes, ni l'hem de llegir com un autor molt antic, sinó que hem de fer tot allò possible perquè allò sigui concret per a tu i per als teus alumnes.

I un apunt, ho dic provocativament: han utilitzat millor la literatura els llibres d'autoajuda, segons com, que no pas nosaltres. Jo he llegit llibres d'autoajuda en què hi ha narracions amb valor moral, que això és literatura pura, però estan venuts com a llibres d'autoajuda; i ho dic com a provocació.

Respecte als llibres de text, dono absolutament tota la raó al professor Carbonell que les disposicions oficials per als llibres de text, especialment de l'ESO, no van enlloc, no tenen ni cap ni peus; allò no va ni amb rodes. Per tant, davant de tot plegat tenim mala peça al teler, però no és només per l'Administració, és per nosaltres mateixos.

I per acabar. Crec que tenim una altra qüestió, i per això em sembla excel·lent el simposi d'avui, que és que tenim molt pocs espais per parlar, per trobar-nos, per explicar i per buscar noves formes d'actuar. Considero que el món és totalment diferent, no hi ha res que s'assembla al que la nostra formació ens havia donat i, per tant, en aquest sentit, ho hem d'inventar tot.

Públic 6: Només una pregunta. Voldria saber qui és l'autor dels currículums. Qui és l'autor intel·lectual dels currículums? Seria bo saber-ho.

Francesc Foguet: Suposo que et refereixes als noms i cognoms concrets, oi? Algú ho sap?

Jaume Aulet: Bé, jo amb noms i cognoms concrets no ho sé, però sí que surten del grup de gent que és al Departament d'Ensenyament, evidentment. Jo he vist les primeres versions dels currículums i no tenen res a veure amb les versions definitives dels currículums. Vull

dir que, llavors, han passat per moltes altres mans i han acabat notablement millorats. Perquè si veiéssiu les primeres versions que són les que han sortit del Departament d'Ensenyament es podria fer una tesi doctoral d'anàlisi textual. Però, els noms no els sé.

Públic 7: Bé, jo voldria saltar per sobre del currículum i tornar a la intervenció anterior, perquè saltar-me el currículum és una cosa a què ja estic acostumada, ho faig cada dia.

I, una mica per seguir el fil del que ha dit, doncs, aquesta persona que ha intervingut abans, jo el que he fet sempre per vincular la literatura a la llengua i perquè els nois, d'alguna manera, hi trobin sentit, és apellar a un tipus de formació, a un tipus d'educació que cap altra matèria dóna, ni en el Batxillerat ni en cap mena d'ensenyament, i és que la literatura és una eina fonamental per a l'educació sentimental i per a l'educació moral.

Penso que els textos no només serveixen per llegir o per aprendre. O sigui, els alumnes no descobreixen el plaer de la lectura fins que no entenen que allò té a veure amb la seva vida.

I que sí, que el món ha canviat molt, però, en definitiva, recordaré aquelles paraules que deia el gran poeta, el genuí Foix: els humans som com una caixa enregistradora amb deu xifres. I tota la resta és combinació d'aquestes deu xifres. Per tant, l'amor, l'amistat. A través de poemes i de textos, vull dir, que parlen d'aquestes coses que els preocupen, a disset, a divuit anys, i que potser segurament els continuen preocupant tota la vida, els podem enganxar. A partir d'aquí, poden engrescar-se a llegir i escriure.

Públic 8: Volia comentar alguns aspectes. Jo també sóc una persona que vaig una mica en contra del món en aquest sentit, com a *educant (sic)*, i a vegades m'he trobat amb els meus mateixos companys del mateix departament amb traves, per dir-me: o et carregues massa de feina... Clar, si faig llengua i literatura penso que en un examen sempre ha d'entrar la redacció. I és una cosa important i veig que molts mestres o professors que fan literatura, els seus exàmens són tipus test. Considero que s'hauria de fer redacció. És molta més feina, a vegades acabes esgotat físicament, però val la pena.

Jo voldria expressar aquest sentiment, de trobar-me sola, fins i tot dins del mateix departament. En aquest sentit, ensenyar literatura i llengua, ensenyar a escriure, i la redacció com una part essencial, en la qual no es té en compte, per exemple, amb els exàmens; és absolutament menystinguda.

Després, volia comentar un altre aspecte, que és l'aspecte dels hàbits de lectura dels nostres estudiants. Els estudiants d'ara tenen uns hàbits de lectura molt diferents dels nostres. Per exemple, poden estar tot el dia escrivint al *messenger* o llegint textos d'internet, però no han tocat mai la literatura i els falten referents culturals. No en tenen de cap mena: ni culturals, ni històrics, ni simbòlics, etcètera.

A l'institut on treballo, el Serra de Marina, s'ha fet un projecte, que ho porta una companya que està aquí al darrere, l'Antònia Minguet, que és crear un espai entre els companys per intentar que l'estudi de la llengua i la literatura sigui interdisciplinar entre totes les matèries. S'han creat unes aules, amb unes biblioteques de lectura, en el qual hi ha llibres de lectura de totes les matèries. O sigui, hi ha lectura sobre matemàtiques, sobre música, sobre el que sigui, i que els professors de cada matèria es comprometin, doncs, a això, a fer llegir llibres o novel·les o el que sigui sobre la seva matèria. Crec que és un tema interessant i que és per aquí una via a través de la qual es pot treballar la literatura més enllà del que ens dóna els temps d'una classe. I que és tot molt enriquidor perquè fins i tot els professors que són d'altres departaments, com matemàtiques o tecnologia, doncs, s'han apuntat en aquest treball literari. Gràcies.

Francesc Foguet: Molt bé, moltes gràcies. Tenim vuit minuts, per a les darreres paraules. Algú més vol expressar experiències com aquesta que ara acaben de comentar o vol afegir alguna cosa sobre tot el que hem dit a la taula?

Pere Martí: Penso que, d'experiències, se n'estan fent moltes; moltes vegades, però, costa una mica que surtin, que es facin públiques per dir-ho d'alguna manera, perquè a tots plegats de vegades ens costa. A vegades, quan vas a un centre o fas un curs d'aquells del gust per la lectura, hi ha gent que després et ve a dir: doncs mira, al nostre centre

estem fent això o al nostre centre estem fent allò. I quan els dius, doncs, per què no em fas una petita síntesi per a «Escola Catalana» o per a «Perspectiva Escolar», per a alguna de les revistes de tipus pedagògic que hi ha. Doncs, ui, és que ens costa. I, de vegades, val la pena fer-les conèixer, aquestes experiències.

En la meva intervenció, volia fer veure que en el nostre país, per sort, la societat civil ha tingut molt pes. Però el professorat, també en aquest aspecte, ens hem d'autovalorar una mica. S'està fent tantes coses, malgrat el que a vegades ens pensem. I ja ho sé, no ens les valoren, des del Departament d'Educació no les tenen en compte. Però jo penso que nosaltres mateixos ens les hem de tenir en compte. Experiències com aquestes que proposaves tu, moltes d'altres en el camp de la lectura. Tots aquests anys, tot el que s'ha fet de promoció de la lectura, abans que existís ja fins i tot el *punt edu* i abans que existissin aquestes mitges jornades de professorat que ara ja s'estan acabant, sembla, doncs, les hem de tenir en compte. I és una realitat. Les activitats extraescolars són extensíssimes. Són el que veritablement està permetent que el nivell, el nivell de creació literària i de coneixements literaris del país no hagin caigut en un pou sense fons, pràcticament. Per què? Perquè només has de veure la quantitat de gent que passa cada any pel Teatre Nacional i te'n fas creus; hi ha cua... Nosaltres, el mes de juliol, si no recordo malament, vaig pretendre apuntar-me amb alumnes meus a *L'auca del senyor Esteve* i ja no hi havia cap plaça, el mes de juliol. És clar, també potser hem de dir a les institucions que han d'oferir més places d'aquest tipus, oi?

I qui diu això, el programa de teatre de la Diputació de Barcelona. L'any passat, si no recordo malament, va incloure entre Primària i Secundària tres-cents cinquanta mil alumnes. D'això, no sé si hi ha gaires països que en puguin presumir.

I moltes altres coses. Les visites d'autors que fan tota una sèrie d'editorials molt ben organitzades, molt ben pensades, i que fan la Institució de les Lletres Catalanes a nivell dels itineraris de lectura, són coses que a vegades potser les aprofitem poc. Penso que les hem de potenciar. Una de les coses que dèiem era això: potenciar aquestes activitats. Per què? Perquè és una porta que no només acostarà els nostres alumnes a la literatura, sinó que, per a molts, serà l'única pos-

sibilitat. Et trobes amb molts alumnes que et diuen: jo mai no havia anat a un teatre; encara t'hi trobes, cada vegada menys. Sobretot amb nouvinguts sí, encara. Amb nanos que ja han fet l'escolarització aquí no, perquè a primària per sort també els porten al teatre. Però que el primer contacte amb una obra de teatre sigui en el món escolar els sorprèn molt. I que això ho facin en català, aquests nanos que vénen de Sud-amèrica o que vénen del Marroc, doncs, és molt important. Nosaltres aquest any hem començat agafant-ho d'altres instituts, vull dir, no és que haguem fet cap innovació.

L'hora setmanal de lectura en silenci a l'institut. I perquè no afectés, com que no es va aconseguir que poguésser ser una hora de llengua, sigui en català o en castellà, perquè de les quatre hores no ens les donaven, ho fem rotatiu i es comença, doncs, el dilluns. Aquella setmana és la primera hora del dilluns, la setmana següent és la segona hora del dilluns, així rotatiu, afecti l'assignatura que afecti, i el professor a qui toca, doncs, llegeix exactament igual. El mateix professorat que era una mica reticent a fer-ho ara està entusiasmat perquè diu: no ens pensàvem que els nanos fossin capaços d'estar gairebé una hora en silenci, llegint. I com que aquesta dificultat, perquè l'alumnat cada vegada li costa més estar concentrat, estar atent, això sembla que pot ser un element interessant.

Per tant, jo penso que experiències d'aquestes les hem de potenciar, les hem de valorar i les hem de fer conèixer. Per què? Perquè, per desgràcia, tots ho sabem que en totes les professions hi ha molta gent que viu com un rei i que passa de tot, però el que no podem permetre és que la imatge que es doni a vegades és del professor que no fa absolutament res, quan la majoria estem fent moltes activitats extremes.

Francesc Foguet: Tenim dues paraules més demanades. Endavant. Intenteu ser el màxim de breus possible.

Públic 9: Sí. El que volia dir jo està relacionat amb això que deies ara al final, d'una experiència que es fa en un institut de Cardedeu. Jo no l'he viscuda i em sembla molt interessant: cada dia, que no una setmana solament una hora, que cada dia fan mitja hora de lectura, tothom, professors i alumnes independent, amb el llibre que volen; és simple-

ment d'estímul de la lectura. Han d'omplir una fitxa. I jo, parlant amb el company que em va dir això, doncs, vaig pensar: «això es pot ampliar», amb tot allò que hem de fer servir les TIC, de fer un bloc. I mira, joestic llegint tal llibre i em semblà això i em semblà allò, que ja seria per nosaltres anar-ho treballant. Vull dir que és molt interessant, no sé si algú ho coneix i m'agradava de fer-ho públic.

Una altra cosa que m'han dit també que funciona molt i que està molt bé i que té a veure amb la producció de textos és quan comencem la classe, que de vegades és impossible, hi ha experiències de gent que ho ha experimentat. Jo d'això me'n vaig assabentar fa poc i no ho he pogut experimentar, però ho vull experimentar. Posar una música, posar una paraula a la pissarra i que es faci una reflexió sobre aquella paraula. I aquesta reflexió és completament lliure. Pots inventar-te una història, pots dir el que penses, pot ser el que sigui. I durant aquell temps, es passa llista, es revisen deures, etcètera, etcètera, i s'ha d'adjuntar al dossier que després entrega al professor. És una manera de fer-los escriure també cada dia, o ni que sigui cinc minuts; un paràgraf només. Per si a algú li serveix, doncs, ho volia compartir amb vosaltres. Gràcies.

Francesc Foguet: Moltes gràcies. No sé si tenim cap més paraula? És l'última que podem admetre perquè se'ns acaba el temps i, després, cediré la paraula al professor Aulet, que vol afegir algun comentari.

Públic 10: Jo voldria comentar, suposo que és una obvietat per a tothom, però crec que com a professors i professores ens trobem amb un alumnat que, en el Batxillerat em refereixo, que ha passat l'ESO amb unes competències molt bàsiques i que llavors el Batxillerat, doncs, és una continuïtat de l'ESO. Amb dues hores, amb cent setanta alumnes, és molt difícil passar aquesta tasca de fer la llengua creativa, perquè suposa corregir grups de cent setanta alumnes, això per una banda. Llavors és un alumnat amb dificultats lectores perquè ve d'unues competències molt bàsiques. I jo em trobo, com deia la companya, que he d'ajudar-los molt, seguir molt el procés de lectura perquè els sigui mínimament intel·ligible i aprofitable.

I llavors, ja posats en el pla de les propostes, potser també seria bo plantejar-nos un batxillerat en tres anys, com a reivindicació. Precisament per poder treballar més llengua i literatura en aquest sentit.

Jaume Aulet: Jo només volia acabar, de fet la aquesta intervenció és una mena de conclusió. Als meus estudiants de primer curs de la universitat els he preguntat què volen ser quan siguin grans, quan acabin la carrera i, potser el vuitanta per cent, m'han dit que volen ser professors de llengua i literatura catalana. Quan els preguntes per què volen ser professors de llengua i literatura catalana diuen que tenen un bon referent, un bon model en el professor que van tenir a l'institut. O sigui que us dono les gràcies perquè sou vosaltres els que heu proporcionat el model perquè aquesta gent vulgui continuar.

Francesc Foguet: Bé, amb aquesta felicitació col·lectiva, acabem el debat. Ara és el moment que tres estudiants de Batxillerat i tres estudiants d'Universitat puguin dir-hi la seva, i nosaltres els escoltem.

Moltes gràcies per tot.